ROK XI

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 9

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 MAJA 1936 ROKU

ŹRÓDŁA POLSKIEJ PRODUKCJI CHEMICZNEJ

Dokładne i szczegółowe informowanie nabywców o możności nabywania krajowych artykułów chemicznych oraz wskazywanie źródeł nabycia leży niewątpliwie w interesie naszego przemysłu chemicznego. Aczkolwiek Związek Przemysłu Chemicznego — od zarania swej działalności — poświęca sprawie propagandy i popularyzowania krajowych wyrobów szczególną uwagę w dorocznych sprawozdaniach, w redagowanych przez nas „Wiadomościach Przemysłu Chemicznego" i w specjalnych wydawnictwach — to okazuje się, że naszą działalność informacyjną należy wzmocnić. Przekonywują nas o tej potrzebie nadzwyczaj liczne listy i zapytania, kierowane do Związku i świadczące niejednokrotnie o braku orjentacji co do nowych istotnych możliwości nasycania zapotrzebowania krajowemi artykułami chemicznemi. Należy dodać, że przemysł chemiczny całego świata ulega szybkim przemianom i postępowi. Krajowy przemysł chemiczny nie rozwija się może z należytą szybkością, mimo to jednak prawie w każdym miesiącu wypuszcza nowe artykuły na rynek. Wskutek tej ewolucji — lista krajowych artykułów chemicznych ulega przemianom, głównie w kierunku stałego powiększania. Oczywiście — istotny obraz stosunków wytwórczych jest znacznie więcej złożony, niż to może wynikać z prostych zestawień tabelarycznych. Dlatego też nawet dość uświadomiony nabywca traci nieraz sporo czasu i energji na zbieranie informacyj, dotyczących artykułów chemicznych zwłaszcza, gdy trzeba ustalić gatunki, odmiany, stopień czystości i t. d.

Związek nasz, zgodnie z uchwałą ostatniego walnego zgromadzenia, przystępuje do wydania dziełka, które będzie rozumowanym przewodnikiem w całokształcie polskiej produkcji chemicznej, szeroko pojmowanej. Pragniemy dać wydawnictwo, które w możliwie wyczerpujący, a jednocześnie krytyczny sposób, będzie informowało o możliwości nabywania krajowych artykułów chemicznych. Wydawnictwo przedewszystkiem będzie przeznaczone dla nabywcy i konsumenta, nietylko dając wiadomości o towarze i jego cechach charakterystycznych, rodzajach i właściwościach, lecz również wskazując na jego zastosowania. Doświadczenie uczy, że wskazówki dotyczące utylizacji towarów oddziałują drogą asocjacji niekiedy pożytecznie na psychikę nietylko nabywców ale i wytwórców. Gdyż chcemy służyć również i sferze producentów krajowych: mamy nadzieję, że przez zestawienie wyczerpującego obrazu towarów już fabrykowanych w Polsce z listami importu — może wyłonić się niejedna twórcza inicjatywa.

Wobec ubóstwa naszej literatury fachowej— pragnęlibyśmy, aby nasze dziełko mogło przynieść stosunkowo jaknajwiększą korzyść. Choćbyśmy więc mieli wykroczyć poza zwykłe ramy analogicznych wydawnictw — mamy zamiar uzupełnić nasze wydawnictwo ogólnemi rozdziałami o przemyśle i handlu chemicznym w Polsce, o krajowych surowcach, o krajowych dostawcach maszyn i urządzeń dla przemysłu chemicznego i t. d.

W najbliższym czasie zwrócimy się do wszystkich krajowych przedsiębiorstw chemicznych, wielkich i małych, zrzeszonych lub idących luzem — z ankietą, dotyczącą ich wytwórczości.

Zdajemy sobie sprawę, że zadanie, jakie stoi przed nami, nastręczy wiele trudności i będzie wymagało wielomiesięcznej uciążliwej pracy. Będziemy musieli zaapelować do ścisłego współdziałania wszystkich zrzeszonych przedsiębiorstw ze Związkiem. Wiemy dobrze, że zarówno szerzej rozumiany własny interes, jak cechujący nasz przemysł chemiczny zmysł społeczny — zachęcą przedsiębiorstwa do współpracy z nami w celu stworzenia wzorowego wydawnictwa.

W SPRAWIE PRAKTYK WAKACYJNYCH

Zgodnie z uchwałą zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, Związek Przemysłu Chemicznego zwrócił się do wszystkich członków Związku z wezwaniem o jaknajszersze deklarowanie praktyk wakacyjnych dla studentów szkół akademickich i uczniów szkół zawodowych — w zakresie przemysłu chemicznego.

W roku bieżącym zbieranie praktyk wakacyjnych odbywa się za pośrednictwem władz administracyjnych II instancji, lecz rozdział praktyk dokonywany będzie przez władze akademickie lub szkolne, które do swej dyspozycji otrzymają zebrane na wskazanej drodze praktyki.

Celem usprawnienia rozdziału praktyk wakacyjnych—niezbędne jest informowanie Związku o ilości i charakterze praktyk, przyznanych przez poszczególne przedsiębiorstwa. Informacje te bowiem są przez nas natychmiast przekazywane władzom akademickim i szkolnym, które w ten sposób mogą zawczasu orjentować się w charakterze i ilości praktyk, jakie otrzymają do dyspozycji.

Dlatego też prosimy te wszystkie fabryki chemiczne, które zadeklarowały lub zadeklarują praktyki wakacyjne — o bezzwłoczne informowanie Związku Przemysłu Chemicznego o takich deklaracjach.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Rafinerje ropy naftowej, wchodzące w skład koncernu „Małopolska", podjęły produkcję trzech nowych, niewytwarzanych dotąd w Polsce przetworów naftowych, mianowicie:

benzyny — benzineum petrolei — o właściwościach odpowiadających wymaganiom farmakopei niemieckiej, wyd. VI,

eteru naftowego „pro analysi", również odpowiadającego wymaganiom farmakopei,

benzyny wzorcowej (normalnej) do celów analitycznych, w szczególności do oznaczania asfaltu twardego w przetworach naftowych. Produkcja tej benzyny pozostaje pod kontrolą Katedry Technologji Nafty Politechniki Lwowskiej.

Sprzedaż powyższych produktów prowadzi Sp. „Karpaty", Warszawa, Marszałkowska 151.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W dniu 15 kwietnia podjęte zostały w Warszawie rokowania handlowe *z Finlandją.*

Podpisany został układ kontyngentowy *z Grecją.* Przedsiębiorstwa zainteresowane w wywozie towarów objętych układem poinformowane zostały o jego treści.

W dniu 2 kwietnia podpisany został układ clearingowy z *Turcją,* będący uzupełnieniem poprzednio zawartego układu kontyngentowego. Obrót z Turcją odbywać się będzie za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.

Zwracamy uwagę na następujące wiadomości, ogłoszone w Nr. 11 „Informatora Eksportowego":

Cejlon. Możliwości zbytu środków do konserwacji drewna. (str. 2).

Hiszpanja. Skontyngentowanie przewozu węgla drzewnego (str. 9).

Syrja. Zmiana ceł na kosmetyki (str. 10).

Włochy. Szczegóły organizacji handlu zagranicznego (str. 5).

W posiadaniu Związku znajdują się szczegółowo opracowane informacje dotyczące poszczególnych rodzai *marek niemieckich* oraz stosowania *ceł antidumpingowych i dodatkowych* w Stanach Zjednoczonych A. P.

W związku z podpisaniem układów handlowych z Turcją firma G. i A. Baker Ltd. Istanbul Bôite postale 468 zwraca się do przedsiębiorstw chemicznych z propozycją objęcia przedstawicielstw lub załatwiania interesów komisowych.

KRONIKA

Dn. 20 kwietnia r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Związku Przemysłu Chemicznego — pierwsze po zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu. Na posiedzeniu tem dokonano ukonstytuowania Zarządu w następującym składzie: Prezes — p. Inż. Feliks Wiślicki, Vice-Prezesi — pp. Dr. Józef Landau, Inż. Jerzy Wojnar, Prof. Dr. Józef Zawadzki, Członkowie Prezydjum — pp.: Inż. Henryk Kułakowski, Inż. Włodzimierz Płużański, Inż. Jan Podraszko, Inż. Wiktor Sommer.

Na temże posiedzeniu Zarząd wysłuchał sprawozdania z bieżących prac Związku, w szczególności w zakresie spraw traktatowych i eksportowych.

W poczet członków Związku Przemysłu Chemicznego została przyjęta Chemiczna Fabryka „Ergasta", Starogard (Pomorze).

Zarząd Związku powołał Komitet redakcyjny wydawnictwa, który ma obrazować polską produkcję chemiczną; o wydawnictwie tem piszemy w artykule wstępnym. Do komitetu zaproszono pp.: Prof. Józefa Zawadzkiego, Prof. Marcelego Struszyńskiego i Inż. Wiktora Sommera.

W związku z przejściem w stan spoczynku Profesora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, Dr. Kazimierza Sławińskiego, wydana została broszura, zawierająca krótki opis Zakładu Chemji Organicznej Uniwersytetu Wileńskiego. Zakład ten pozostawał przez lat 16 pod kierownictwem Prof. Sławińskiego, a naukowe zainteresowania pracowni szły przedewszystkiem w kierunku terpenów dwupierścieniowych, a w dalszej linji — alkaloidów grupy strychniny i cukrów. Zakład ogłosił w tym czasie 32 prace naukowe, ponadto zaś Prof. Sławiński opublikował kilka prac w zakresie historji chemji.

Broszura zaopatrzona jest w reprodukcję portretu Jędrzeja Śniadeckiego, pędzla znanego malarza wileńskiego Ślendzińskiego.

Prace nad akcją zmierzającą do usunięcia wielotorowości dochodzeń statystycznych i ześrodkowania ich w Głównym Urzędzie Statystycznym osiągnęły już pewne rezultaty, jeżeli chodzi o zbieranie danych o cenach i obliczanie wskaźnika cen hurtowych.

Opracowywanie dwóch różnych pod względem metodologicznym wskaźników cen hurtowych — jeden przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, drugi przez Główny Urząd Statystyczny — zostaje zaniechane i uprawnienie do zbierania danych o cenach jak i obliczania wskaźnika cen hurtowych będzie posiadał wyłącznie Główny Urząd Statystyczny.

W najbliższym czasie specjalne Podkomisje Głównego Urzędu Statystycznego z udziałem przedstawicieli życia gospodarczego mają się zająć w szerszej płaszczyźnie uporządkowaniem dotychczasowego stanu rzeczy w dziedzinie przeciążeń dochodzeń statystycznych.

Rozporządzeniem Ministra Komunikacji z dn. 24 lutego b. r. powołana została do życia przy Ministerstwie Komunikacji Stała Komisja dla spraw przewozowych, jako organ informacyjno-opinjodawczy.

W skład Komisji wchodzą delegaci Ministerstw: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Komunikacji oraz przedstawiciele organizacyj gospodarczych. Pod zakres kompetencji Komisji podpadają wszystkie sprawy związane z ruchem kolejowym i usprawnieniem przewozów. Pierwsze posiedzenie komisji zwołane na dzień 17 kwietnia b. r. rozważyło projekt planu przewozów na okres 1 — 31 maja b. r. oraz poddało rozpatrzeniu szereg wniosków, obejmujących dezyderaty życia gospodarczego.

Na posiedzeniu zebrani zostali poinformowani o nowej inicjatywie Ministerstwa uruchomienia w najbliższym czasie pociągów towarowych ekspresowych za frachtem pośpiesznym na linji Warszawa — Gdynia i Gdynia — Łódź i Warszawa — o czem na tem miejscu sygnalizujemy.

Wszelkie uwagi o ewentualnych niedomaganiach ruchu kolejowego, opóźniania podstawiania wagonów, braku właściwych typów wagonów i t. p. prosimy kierować pod adresem Związku, skąd skolei będą one przedstawiane Komisji Ministerjalnej.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 28 z dn. 20 kwietnia r. b. ogłoszony został pod poz. 225 Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 9 kwietnia 1936 r. o Funduszu Obrony Narodowej.

W Dz. Ust. Nr. 26 z dn. 10 kwietnia r. b. ogłoszone zostało pod poz. 213 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 kwietnia 1936 r. o zniżkach celnych.

Rozporządzenie to wprowadza następujące zniżki celne, interesujące bezpośrednio przemysł chemiczny:

Proszek, składający się z tlenku żelaza z dodatkiem tlenków manganu, krzemu, glinu oraz tlenków innych metali (poz. 320 p. 4 taryfy celnej) do wyrobu elektrod — opłaca za zezwoleniem Min. Skarbu cło zniżone, wynoszące 50% cła normalnego.

Kaktus w spirytusie do dalszego przerobu na środki lecznicze (z poz. 384 taryfy celnej) do dalszego przerobu na środki lecznicze opłaca na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych cło zniżone, wynoszące 25% cła normalnego.

Kwas antrachinodwusulfonowy 1.5 i jego sól sodowa, chloroantrachinon i dwuchloroantrachinon (z poz. 396 p. 3 taryfy celnej) do produkcji barwników — opłacają na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych cło zniżone, wynoszące 20% cła normalnego.

Chloro-5-aminoantrachinon i leuko-1.4-dwuaminoantrachinon (z poz. 397 p. 12 tar. celn.) do produkcji barwników — opłacają na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych cło zniżone, wynoszące 50% cła normalnego.

Parachlorofenol (z poz. 398 p. 9 taryfy celn.) do produkcji barwników — opłaca na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych cło zniżone, wynoszące 10% cła autonomicznego.

Rozporządzenie weszło w życie dn. 10 kwietnia r. b.

W „Monitorze Polskim" Nr. 85 z dn. 10 kwietnia r. b. ogłoszony został pod poz. 165 okólnik Min. Skarbu, wyjaśniający sposób taryfikacji kwasów tłuszczowych i tłuszczów mazistych — w odróżnieniu od tłuszczów stałych.

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 9 z dn. 11 kwietnia r. b. ogłoszony został pod poz. 302 okólnik Dyrekcji Państw Monopolu Spirytusowego w sprawie opłat za analizy, wykonywane przez laboratorjum chemiczne P. M. S.

Cennik ten obejmuje równocześnie spis produktów, specjalnie badanych przez laboratorjum chemiczne P. M. S., mianowicie: zaciery i wywary, spirytusy surowe, skażone, redenaturaty, płyny na spirytusie, politury, lakiery, środki skażania (spirytusu, cukru, soli, octu, olejów mineralnych, tłuszczów), wyroby perfumeryjno-kosmetyczne, estry i esencje, wina, miody, piwa, wódki, drożdże, ocet, esencja octowa, cukier, sacharyna, sól, tłuszcze, produkty naftowe).

W Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu Nr. 9 z dn. 11 kwietnia r. b. ogłoszony został pod poz. 303 okólnik Dyrekcji Państw. Monopolu Spirytusowego w sprawie handlowej nomenklatury różnych rodzajów spirytusu.

Okólnik ten obejmuje obowiązującą obecnie w handlu spirytusem nazwę każdego gatunku spirytusu, tudzież jego szczegółową charakterystykę.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ DOMU HANDLOWEGO B. NEUFELD, WARSZAWA, Leszno 54.

	Cena w zł. za 100 kg.
Aceton	350.—
Ałun chromowy	72.—
Ałun krystaliczny	42.—
Ałun mielony	42.—
Antichlor kryst.	40.—
Antimonium crud. w kawałkach	130.—
Antimonium crud. w proszku	180.—
Asfalt Gilsonit	80.—
Azotan baru	180.—
Barwniki anilinowe — ceny i katalogi na żądanie	
Biel cynkowa	70.—
Biel ołowiana	130.—
Boraks kryst.	95.—
Boraks w proszku	100.—
Boran manganu	370.—
Braunsztyn	80.—
Chlorek baru	65.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	100.—
Chlorek wapna	41.—
Dwuchromian potasu	200.—
Dwuchromian sodu	160.—
Dwusiarczyn sodu bezwodny 60/62%	45.—
Fenol	310.—
Fosforan sodu trójzasadowy	100.—
Fosfór czerwony	600.—
Glejta angielska w proszku	145.—
Glin metaliczny w proszku	550.—
Grafit angielski w łuskach	140.—
Grafit angielski w proszku 95/97%	150.—
Hydrosulfit	260.—
Kalafonja	65.—
Kamfora w taflach	650.—
Klej kostny	160.—
Klej skórny	180.—
Kaolina w kaw. i w proszku	14.—
Kreda chem. czysta	52.—
Kwas borny	190.—
Kwas chromowy w proszku 99½%	550.—
Kwas szczawiowy	160.—
Litopon 30%	70.—
Minja ołowiana	125.—
Minja żelazowa min. 90%	85.—
Nadboran sodowy	380.—
Nadmanganian potasu	350.—
Naftalin w łuskach	60.—
Nitrobenzol	450.—
Octan kobaltu	1100.—
Octan ołowiu	170.—
Oleina	190.—
Olej rycynowy med.	250.—
Olej turecki 50%	90.—
Pumeks w kawałkach	60.—
Pumeks w proszku	55.—
Salmjak mielony	110.—
Salmjak w kaw. subl.	200.—
Siarczan kobaltu	700.—
Siarczan magnezu	18.—
Siarczan miedzi	52.—
Siarczan żelazowy	17.50
Siarka mielona	36.—
Siarka w laskach	36.—
Talcum 000	19.—
Talcum 00000	26.—
Talcum 000000	29.—
Tanina 92%	650.—
Tlenek kobaltu 76%	2000.—
Węglan magnezu w cegiełkach	210.—
Węglan magnezu w proszku	140.—
Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	160.—
Ziemia okrzemkowa	30.—
Żelazocjanek potasowy	350.—
Żelazocjanek sodowy	250.—

Ceny powyższe są cenami hurtowemi i rozumieją się za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego" bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI — Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.